

บริการของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

การสื่อสารนับเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งต่อการดำรงชีวิตและการประกอบกิจการงาน และมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและความมั่นคงของชาติ เป็นสิ่งช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและกระจายความเจริญและผลของการพัฒนาต่าง ๆ ออกไปสู่ส่วนภูมิภาคในระดับท้องถิ่นและชนบทอย่างทั่วถึง กิจการสื่อสารจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ต้องมีการคิดค้น และนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อให้บริการสื่อสารมีความสะดวกรวดเร็วแน่นอน และปลอดภัยอย่างเพียงพอ

การสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจหนึ่งให้บริการสื่อสารเป็นหลัก โดยสังกัดกระทรวงคมนาคม ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2520 ทั้งนี้ได้แยกส่วนปฏิบัติการออกจากกรมไปรษณีย์โทรเลข มีอำนาจหน้าที่ให้บริการด้านการสื่อสารแก่สาธารณชน (Public Communication) มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน ขอพบเขตการให้บริการของการสื่อสารแห่งประเทศไทย สามารถแยกได้ตามประเภทของบริการที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยรับผิดชอบอยู่ ดังต่อไปนี้

ประเภทบริการในความรับผิดชอบของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

ปัจจุบันการสื่อสารแห่งประเทศไทยมีภารกิจหลัก ในการให้บริการด้านสื่อสารเป็นหลัก สามารถจำแนกออกเป็น 3 บริการหลัก คือ บริการไปรษณีย์ บริการการเงิน และบริการโทรคมนาคม ในแต่ละบริการยังแบ่งออกเป็นบริการย่อยอีก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. บริการไปรษณีย์

บริการไปรษณีย์เป็นบริการสื่อสารขั้นพื้นฐานซึ่งรัฐต้องจัดให้แก่ประชาชน จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ และเป็นภารกิจที่อยู่ภายใต้อำนาจสิทธิ์

ขาดของรัฐตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 โดยอยู่ในความรับผิดชอบของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 เป็นบริการที่รับจัดส่งข่าวสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรและสิ่งของจากผู้ฝากไปยังผู้รับ โดยมีบริการทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และประเภทสิ่งของที่ส่งทางไปรษณีย์ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์

1.1 ไปรษณีย์ภัณฑ์ หมายถึง บรรดาส่งของส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งฝากส่งภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของไปรษณีย์ภัณฑ์ ไปรษณีย์ภัณฑ์ยังแบ่งออกเป็นอีก 5 ชนิดคือ

1.1.1 จดหมาย คือ ไปรษณีย์ภัณฑ์ที่มีลักษณะเป็นข่าวส่วนตัว ส่งไปมาถึงกันโดยไม่จำกัดข้อความโดยมีน้ำหนักไม่เกิน 2,000 กรัม

1.1.2 ไปรษณีย์บัตร คือ บัตรที่ใช้ส่งข่าวสารทางไปรษณีย์ ซึ่งอาจจะเป็นบัตรที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยจัดทำขึ้นจำหน่าย หรือบัตรที่บุคคล หรือนิติบุคคลอื่นจัดทำขึ้นด้วยกระดาษที่มีสภาพเหนียวหนา และต้องไม่มีส่วนที่ยื่นขึ้นด้วยตนเองเดียวกับบัตรของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

ไปรษณีย์บัตรจะต้องเป็นบัตรชนิดแผ่นเดียวใช้เขียนข้อความจากผู้ฝากส่งไปยังผู้รับได้เพียงครั้งเดียวในลักษณะเปิดเผยโดยลำพังตัวเอง ไม่มีการหุ้มห่อหรือสอดใส่ในซองใด ๆ ถึงแม้ซองนั้นจะมีได้ปิดผนึกก็ตาม และห้ามนำตัวอย่างสินค้าหรือสิ่งที่คล้ายคลึงกันมาต่อหรือติดไปกับไปรษณีย์บัตร หรือประดับประดาด้วยผ้าลูกไม้หรือสิ่งของทำนองเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ภาชนะ รูปถ่าย ดวงตราทุกชนิด ป้ายฉลากหรือรูปติดทุกชนิด ซึ่งทำด้วยกระดาษหรือวัสดุอื่น ๆ ที่มีความบางมาก ตลอดจนแถบฉลากจำหน่ายหรือแถบกาวยื่น อาจติดไว้กับไปรษณีย์บัตรได้ โดยมีเงื่อนไขว่าสิ่งดังกล่าวจะไม่ทำให้รูปลักษณะของไปรษณีย์บัตรเปลี่ยนแปลงไป ต้องแนบสนิทกับไปรษณีย์บัตร และต้องติดที่ด้านหลัง หรือด้านซ้ายของด้านหน้าไปรษณีย์บัตรเท่านั้น นอกจากนี้ ไปรษณีย์บัตรที่จัดทำขึ้นเอง จะต้องผนึกตราไปรษณียากรที่มุมบนเบื้องขวาของด้านจำหน่ายเท่านั้น หากผนึกตราไปรษณียากรบริเวณอื่น การสื่อสารแห่งประเทศไทยจะถือว่า ไปรษณีย์บัตรนั้น ๆ ยังมิได้ชำระค่าไปรษณียากร

1.1.3 ของตีพิมพ์ คือ สิ่งพิมพ์ที่ใช้กันทั่วไป ไม่มีลักษณะเป็นข่าวส่วนตัว โดยมีน้ำหนักอย่างสูงไม่เกิน 2 กิโลกรัม ยกเว้น หากเป็นหนังสือให้ฝากส่งได้ไม่เกิน 5 กิโลกรัม

1.1.4 พัสดุย่อย คือ หีบห่อบรรจุสิ่งของหรือสินค้าที่ฝากส่งทางไปรษณีย์ โดยมีน้ำหนักอย่างสูงไม่เกิน 1 กิโลกรัม และไม่ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วย

พัสดุไปรษณีย์

1.1.5 เครื่องอ่านสำหรับคนเสียจักษุ คือ เครื่องอ่านทุกชนิดที่พิมพ์หรือทำขึ้น โดยใช้อักษรสำหรับคนเสียจักษุ ฝากส่งโดยเปิดผนึก และไม่เสียค่าบริการ ยกเว้นการฝากส่งทางอากาศสำหรับฝากส่งไปยังปลายทางระหว่างประเทศ

1.2 พัสดุไปรษณีย์ แยกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1.2.1 พัสดุไปรษณีย์ทั่วไป คือ การหีบห่อบรรจุสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งฝากส่งภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของพัสดุไปรษณีย์ โดยมีน้ำหนักอย่างสูงไม่เกิน 20 กิโลกรัม สำหรับภายในประเทศ และน้ำหนักอย่างสูงไม่เกิน 10 กิโลกรัม สำหรับระหว่างประเทศ พัสดุไปรษณีย์ระหว่างประเทศนี้สามารถเข้า-ออกประเทศต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องผ่านการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ยกเว้น สิ่งของบรรจุภายในต้องเสียภาษีขาออกหรือภาษีการค้า เป็นสิ่งของถูกจำกัดในการส่งออก และราคาเกินรายละเอียด 3,000 บาท (ไม่ว่าจะกี่ห่อก็ตาม)

1.2.2 พัสดุไปรษณีย์เก็บเงิน หมายถึง การรับฝากส่งพัสดุไปรษณีย์เพื่อนำไปจ่ายแก่ผู้ฝากส่งตามจำนวนที่กำหนด ในขณะที่รับพัสดุไปรษณีย์นั้น เจ้าหน้าที่จะเรียกเก็บเงินอย่างสูงรายละเอียดไม่เกิน 20,000 บาท ต่อการส่งจ่ายเงินในที่ทำการไปรษณีย์ที่เดียวกับบริการไปรษณีย์

บริการไปรษณีย์นอกจากมีบริการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีบริการพิเศษ ซึ่งเป็นบริการที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยจัดให้บริการพิเศษสำหรับผู้ใช้บริการไปรษณีย์ให้ได้รับความสะดวก ปลอดภัยและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยผู้ฝากส่งจ่ายเงินหรือเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. บริการไปรษณีย์ลงทะเบียน คือ บริการที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยให้ความคุ้มครองอารักขาแก่ไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ฝากส่ง ตั้งแต่การรับฝากจนถึงการนำจ่ายให้แก่ผู้รับ โดยการสื่อสารแห่งประเทศไทยจะรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายภายในวงเงินที่กำหนด หากไปรษณีย์ภัณฑ์สูญหาย บริการนี้ใช้ได้ทั้งในการฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ในประเทศและระหว่างประเทศ

2. บริการไปรษณีย์รับรอง คือ บริการที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยรับฝากส่งและนำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ โดยมีใบรับฝากและหลักฐานรับรอง หากไปรษณีย์ภัณฑ์ดังกล่าวเกิดสูญหายเพราะความผิดของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ผู้ฝากส่ง

จะได้รับชดใช้ค่าเสียหายตามจำนวนเงินที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยกำหนด บริการนี้ เฉพาะการฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ภายในประเทศเท่านั้น

3. บริการนำจ่ายด่วน คือ บริการนำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ และพัสดุไปรษณีย์ให้แก่ผู้รับปลายทางด้วยความรวดเร็วเป็นกรณีพิเศษ โดยหมายเหตุไว้บนตัวซองหรือห่อว่า "นำจ่ายด่วน" หรือ "Express" บริการนี้ มีบริการทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

4. บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS.) คือ บริการที่ การสื่อสารแห่งประเทศไทย จัดให้มีขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในและ ระหว่างประเทศในการรับ-ส่งข่าวสาร ธุรกิจการค้า ตัวอย่างสินค้าและสินค้าทางไปรษณีย์ โดยที่ผู้ใช้บริการสามารถทราบระยะเวลาในการฝากส่งจะถึงมือผู้รับได้ เนื่องจาก บริการนี้มีระบบการรับฝาก การปิดถุงส่งต่อไปปลายทางและการนำจ่าย เป็นเอกเทศที่ สมบูรณ์ในตัวเอง ไม่ปะปนกับสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ประเภทอื่น

5. บริการไปรษณีย์รับประกัน คือ บริการรับประกันความ ปลอดภัยแก่ไปรษณีย์ภัณฑ์ชนิดจดหมายหรือนัดไปรษณีย์เป็นพิเศษ หากจดหมายหรือนัด ไปรษณีย์ดังกล่าวเกิดการสูญหายหรือเสียหาย เพราะความผิดของทางการไปรษณีย์ ผู้ฝาก ส่งก็จะได้รับการชดใช้ค่าเสียหายภายในวงเงินที่รับประกันได้ บริการนี้ให้บริการทั้งใน และระหว่างประเทศ

6. บริการไปรษณีย์ตอบรับ คือ บริการที่รับจะแจ้งให้ผู้ ฝากส่งทราบว่าไปรษณีย์ภัณฑ์หรือนัดไปรษณีย์ได้นำจ่ายให้แก่ผู้รับแล้วเมื่อใด โดยใช้ใบ ตอบรับแนบติดไปกับไปรษณีย์ภัณฑ์หรือนัดไปรษณีย์ดังกล่าว เพื่อให้ผู้รับลงนามรับพร้อมกับวัน เดือน ปี แล้วส่งคืนไปให้ผู้ฝากส่งทางไปรษณีย์ บริการไปรษณีย์ตอบรับ จะขอใช้ได้เฉพาะ ในเวลาฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์หรือนัดไปรษณีย์ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น และต้องเสียค่าธรรมเนียม ตอบรับเพิ่มเติมจากค่าไปรษณีย์การตามอัตราปกติ

7. บริการขอถอนคืนและการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงจำหน่าย คือ บริการที่การสื่อสารแห่งประเทศไทย ยินยอมให้ผู้ฝากส่งขอถอนคืนหรือขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงจำหน่ายของสิ่งของที่ได้ฝากส่งไปแล้ว และยังคงอยู่ในทางไปรษณีย์ คือ ยังมีได้นำจ่าย ให้แก่ผู้รับหรือมิได้เป็นของต้องห้าม หรือมิได้ถูกยึด รับ ตามกฎหมาย

8. บริการรับฝากส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์รถไฟเคลื่อนที่ คือบริการรับฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ในประเทศและระหว่างประเทศ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ ซึ่งตั้งขึ้นบนขบวนรถไฟผ่านสายต่าง ๆ และที่สถานีรถไฟบางแห่ง

9. บริการหนังสือพิมพ์ตราสิน คือ บริการรับฝากส่งหนังสือพิมพ์ วารสาร ฯลฯ ที่จดทะเบียนตราสินและจำหน่ายถึงผู้รับในประเทศ โดยคิดค่าไปรษณียากรครึ่งหนึ่งของอัตราไปรษณียากรสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์ชนิดของตีพิมพ์

10. บริการตู้ไปรษณีย์เช่า คือ บริการให้เช่าตู้ไปรษณีย์ ณ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข เพื่อเป็นที่เก็บรวบรวมไปรษณีย์ภัณฑ์ พัสดุไปรษณีย์และโทรเลขที่มีมาถึงผู้เช่า ตู้ไปรษณีย์เช่าจะมีลูกกุญแจพิเศษประจำซึ่งจะมอบให้แก่ผู้เช่าไว้ 1 ดอก เมื่อมีไปรษณีย์ภัณฑ์ธรรมดาจำหน่ายถึงผู้เช่าโดยระบุหมายเลขตู้ไปรษณีย์เช่า เจ้าพนักงานไปรษณีย์จะรวบรวมมาใส่ไว้ในตู้ไปรษณีย์เช่า ซึ่งผู้เช่าสามารถไขตู้เพื่อนำเอาไปรษณีย์ภัณฑ์ของตนไปจากตู้ไปรษณีย์เช่าได้ สำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์ชนิดที่ต้องการลงนามรับมอบพัสดุไปรษณีย์ และโทรเลข เจ้าพนักงานไปรษณีย์จะใส่ใบแจ้งความไว้ในตู้ไปรษณีย์เช่า เพื่อให้ไปขอรับจากเจ้าพนักงานไปรษณีย์โดยตรง

11. บริการกล่องไปรษณีย์เช่า คือ บริการให้เช่ากล่องไปรษณีย์ซึ่งจัดขึ้นเป็นพิเศษเพื่อใช้บรรจุไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์ที่จะนำไปฝากส่งหรือที่มีมาถึงผู้เช่ากล่องไปรษณีย์เช่าจะมีกุญแจใส่ และมีลูกกุญแจสองดอกมอบให้แก่ผู้เช่าถือไว้ดอกหนึ่ง เจ้าพนักงานถือไว้ดอกหนึ่ง

12. บริการออกบัตรแสดงตน คือ บริการที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยออกบัตรแสดงตนให้แก่ผู้ใช้บริการ เพื่อใช้เป็นเอกสารประจำตัวในการติดต่อกับหน่วยงานของการสื่อสารแห่งประเทศไทย แสดงบัตรให้เจ้าพนักงานทราบว่ามีผู้ถือบัตรคือ ผู้ที่มีนามปรากฏในบัตรจริง บัตรแสดงตนนี้ใช้ได้ในประเทศและระหว่างประเทศที่เป็นสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์ทุกประเทศ ยกเว้นประเทศที่ได้แจ้งไว้เป็นทางการว่าไม่ยอมรับบัตรแสดงตนที่ออกโดยประเทศอื่น มีอายุใช้งานได้ 5 ปี นับแต่วันออกบัตร

13. บริการชำระค่าฝากส่งเป็นเงินสด คือ บริการที่รับฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ โดยผู้ฝากส่งชำระค่าฝากส่งเป็นเงินสดแทนการผนึกดวงตราไปรษณียากร

14. บริการไปรษณีย์รอจ่าย คือ บริการเก็บรักษาไปรษณีย์-
ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์ไว้ ณ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขชั่วระยะเวลาหนึ่ง เพื่อรอให้ผู้รับมา
ติดต่อขอรับเองตามความต้องการของผู้ฝากส่ง โดยผู้รับต้องชำระค่าธรรมเนียมไปรษณีย์
รอจ่ายในขณะที่มาขอรับไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์ที่มีหมายเหตุว่า "รอจ่าย" หรือ
"Post Restante" หรือข้อความอื่นที่แน่นอนเดียวกัน เจ้าหน้าที่จะเก็บรักษาสำหรับผู้รับไว้มี
กำหนด 1 เดือน (ในประเทศ) และ 2 เดือน (ระหว่างประเทศ) นับแต่วันถึงปลายทาง
เมื่อกำหนดนี้แล้วไม่มีผู้มารับ จะจัดการส่งคืนต้นทาง

15. บริการจำหน่ายวัสดุหุ้มห่อสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ คือ
บริการที่การสื่อสารแห่งประเทศไทย จัดทำวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ขึ้นจำหน่าย เพื่อใช้
บรรจุสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ วัสดุนั้นได้แก่ ช่องจดหมาย และกล่องสำเร็จรูป

16. บริการหุ้มห่อ คือ บริการผูกมัดห่อไปรษณีย์ภัณฑ์และ
พัสดุไปรษณีย์ ด้วยวัสดุอุปกรณ์ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย โดยผู้ใช้บริการจะเสียค่า
ธรรมเนียมในอัตราต่ำตามอัตราที่กำหนด

17. บริการรับฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ไม่มีเจ้าหน้าที่ คือ บริการ
รับฝากและจัดส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทไปรษณียบัตร โฆษณา ประกาศแจ้งความ ฯลฯ ไปนำ
จ่ายให้แก่เจ้าบ้านในท้องถิ่นแต่ละแห่ง โดยไม่ต้องเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ภัณฑ์แต่ละชั้น บริการ
นี้ใช้ได้เฉพาะไปรษณีย์ในประเทศ และรับฝากส่งในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤศจิกายน
ของแต่ละปี

18. บริการธุรกิจตอบรับ คือ บริการที่อนุญาตให้บุคคล
หรือนิติบุคคลจัดทำซอง หรือบัตร หรือป้ายจำหน่าย ซึ่งจะใช้ฉีกเป็นจำหน่ายของหรือบัตรส่ง
ถึงต้นทางไปรษณีย์ โดยไม่ต้องชำระค่าไปรษณียากรในขณะที่ฝากส่ง ทั้งนี้บุคคลหรือนิติบุคคล
ดังกล่าวจะเป็นผู้ชำระค่าไปรษณียากรแทน บริการนี้ใช้ได้เฉพาะไปรษณีย์ภัณฑ์ธรรมดาชนิด
จดหมาย และไปรษณียบัตรในประเทศ

19. บริการส่งติดตามตัวผู้รับ คือ การขอให้นำไปรษณีย์ภัณฑ์
จากปลายทางแห่งหนึ่งไปจ่ายแก่ผู้รับคนเดียวกันที่ปลายทางใหม่อีกแห่งหนึ่ง ไปรษณีย์ภัณฑ์ทุก
ชนิด จะส่งติดตามตัวผู้รับได้โดยไม่ต้องชำระค่าไปรษณียากร หากอยู่ในเงื่อนไขดังนี้

คืนให้แก่ผู้ฝากส่ง

ก. เมื่อยังมีได้ส่งคืนที่ทำการต้นทางเพื่อส่งมอบ

ข. ไปรษณีย์ภัณฑ์นั้นยังมีได้ถูกเปิดผนึก

ค. ค่าไปรษณียากรที่ได้ชำระไว้แต่เดิมเพียงพอที่จะส่งจากต้นทางแห่งเดิมไปยังปลายทางแห่งใหม่ หรือถ้าค่าไปรษณียากรที่ได้ชำระไว้เดิมไม่เพียงพอ แต่ผู้ฝากขอให้ส่งต่อตามตัวผู้รับได้ชำระค่าไปรษณียากรเพิ่มจนครบแล้ว หรือให้คำรับรองไว้ว่าจะชำระ หากไม่สามารถเรียกเก็บจากผู้รับได้

20. บริการชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน คือ บริการพิเศษที่จัดให้แก่ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้สามารถฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์ได้โดยไม่ต้องชำระค่าฝากส่งในขณะที่ฝากส่ง แต่การสื่อสารแห่งประเทศไทยจะรวบรวมไว้เรียกเก็บเป็นรายเดือน

21. บริการอนุญาตให้ใช้เครื่องประทับไปรษณียากร คือ บริการที่การสื่อสารแห่งประเทศไทย อนุญาตให้ผู้ให้บริการจัดซื้อเครื่องประทับไปรษณียากรมาใช้ประทับตราไปรษณียากร เพื่อชำระค่าไปรษณียากร และค่าธรรมเนียมไปรษณีย์ในการฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ และพัสดุไปรษณีย์แทนการผนึกดวงตราไปรษณียากร ผู้ที่ต้องการใช้เครื่องประทับไปรษณียากร ต้องได้รับอนุญาตจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยก่อน

22. บริการฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์สนามชายแดน คือ บริการรับฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ และพัสดุไปรษณีย์จากและถึงทหารและตำรวจซึ่งปฏิบัติราชการในหน่วยสนามชายแดน และรวมถึงทหารพรานในสังกัดกองกั้นต่าง ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในหน่วยสนามชายแดน โดยไม่คิดค่าบริการ ยกเว้น ค่าธรรมเนียมสำหรับบริการพิเศษ และค่าฝากส่งขนานนิต

23. บริการประทับตราเพื่อการเผยแพร่และโฆษณา คือ บริการที่ให้ความร่วมมือแก่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือสถาบัน ชุมชน มูลนิธิที่ดำเนินงานด้านสาธารณประโยชน์ที่ประสงค์จะทำการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข่าวสาร คำขวัญหรือคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป โดยการประทับตราที่ต้องการบนไปรษณีย์ภัณฑ์ระยะเวลาของการประทับกำหนดตามความจำเป็น แต่ไม่เกิน 1 เดือน

24. บริการรับฝากนอกที่ทำการ คือบริการที่จัดให้เจ้าพนักงานไปทำการรับฝากไปรษณีย์ภัณฑ์ และพัสดุไปรษณีย์ ณ ที่อยู่หรือสำนักงานของผู้ฝากส่ง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประสงค์จะฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุจำนวนมาก โดยไม่ต้องจัดยานพาหนะขนส่ง และเจ้าหน้าที่เพื่อนำส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์

25. บริการไปรษณีย์ภาคพื้นขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (SAL.) คือ บริการไปรษณีย์ระหว่างประเทศ เฉพาะประเทศปลายทาง ที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยมีบริการนี้ด้วยเท่านั้น บริการนี้มีความรวดเร็วกว่าไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุไปรษณีย์ที่ขนส่งทางภาคพื้นตามปกติ ซึ่งมีความรวดเร็วใกล้เคียงกับบริการทางอากาศ แต่มีอัตราค่าบริการประหยัดกว่าอัตราค่าบริการทางอากาศ

2. บริการทางการเงิน

การสื่อสารแห่งประเทศไทยเปิดบริการการเงินขึ้น เพื่อเป็นตัวกลางในการรับฝากส่งเงินจากบุคคลหนึ่งนำไปจ่ายให้แก่อีกบุคคลหนึ่ง โดยผ่านทางไปรษณีย์หรือระบบอื่น ๆ ที่ใช้ในการสื่อสาร ซึ่งได้จัดให้บริการดังนี้

2.1 บริการธนาคาร หมายถึง การที่ทำการไปรษณีย์แห่งหนึ่งสั่งให้ทำการไปรษณีย์อีกแห่งหนึ่ง จ่ายเงินให้แก่ผู้มีนามระบุไว้ ในเอกสารสั่งจ่ายเงินที่เรียกว่า ธนาคาร

บริการธนาคาร มีทั้งบริการไปรษณีย์ธนาคารและโทรเลขธนาคาร สำหรับบริการไปรษณีย์ธนาคาร ให้บริการรับส่งทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ส่วนบริการโทรเลขธนาคารเปิดให้บริการในประเทศ และระหว่างประเทศเช่นกัน แต่จะรับฝากส่งจากและถึงที่ทำการไปรษณีย์ที่กำหนดไว้เฉพาะแห่ง หรือเฉพาะประเทศเท่านั้น

การฝากส่งเงินธนาคารจากหรือถึงที่ทำการไปรษณีย์ภายในประเทศด้วยกัน ฝากส่งได้ฉบับละไม่เกิน 20,000 บาท และผู้ฝากรายหนึ่งจะฝากส่งถึงผู้รับคนเดียว ณ ที่ทำการไปรษณีย์แห่งเดียวกัน ในวันเดียวกันได้ไม่เกิน 100,000 บาท ส่วนธนาคารระหว่างประเทศกำหนดจำนวนเงินที่ฝากส่งได้จำนวนเท่าใดนั้น แล้วแต่ตามข้อตกลงระหว่างการสื่อสารแห่งประเทศไทยกับประเทศนั้น ๆ

2.2 บริการตัวแลกเงินไปรษณีย์ คือ ใบสั่งจ่ายเงินซึ่งการสื่อสารแห่งประเทศไทย ออกให้แก่ผู้ประสงค์จะส่งเงินไปยังผู้รับโดยให้ผู้รับนำตัวแลกเงินไปรษณีย์ไปขอรับเงินได้ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ทุกแห่ง บริการนี้เหมาะสำหรับการฝากส่งเงินจำนวนเล็กน้อย ตัวแลกเงินไปรษณีย์ที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยจำหน่ายนั้น มี 8 ชนิด คือ ประเภทชนิดฉบับละ 1, 5, 10, 20, 50, 100, 200, และ 500 บาท โดยเสียค่าธรรมเนียมเพียง 0.50-1 บาท ต่อฉบับ

3. บริการโทรคมนาคม

บริการโทรคมนาคมได้แก่ บริการด้านรับ-ส่งข่าวสาร ข้อความ ภาพหรือเสียง เป็นบริการที่อยู่ในความรับผิดชอบของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ซึ่งได้เปิดให้บริการทั้งภายในและระหว่างประเทศ ดังต่อไปนี้

3.1 บริการโทรเลข (Telegraph Service) เป็นบริการโทรคมนาคมที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้ให้บริการมานานแล้ว และต่อมาในระยะหลังก็ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาบริการใหม่ ๆ ที่ทันสมัยหลายบริการ ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถเลือกใช้ได้ตามสะดวก จึงส่งผลกระทบต่อความต้องการใช้บริการโทรเลขในระยะต่อมามีแนวโน้มลดลงโดยตลอด อย่างไรก็ตาม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน การสื่อสารแห่งประเทศไทยยังจัดบริการฝากส่งโทรเลขทางเทเลลิทซ์ และทางโทรศัทพ์ได้ด้วย ตลอดจนมีบริการตราสินโทรเลข ซึ่งอำนวยความสะดวกให้กิจการที่มีการฝากส่งและรับโทรเลขเป็นจำนวนมาก ทั้งยังช่วยประหยัดค่าคำโทรเลขอีกด้วย

3.2 บริการเทเลลิทซ์ (Telex Service) คือ การให้บริการรับ-ส่งข่าวสารด้วยเครื่องโทรพิมพ์ (เครื่องเทเลลิทซ์) จากผู้เช่ารายหนึ่งไปยังผู้เช่ารายอื่น ๆ ที่มีอยู่ในชุมสายเทเลลิทซ์หรือชุมสายอื่น ๆ ภายในประเทศ และระหว่างประเทศ นอกจากนี้การสื่อสารแห่งประเทศไทย ยังให้บริการติดต่อสื่อสารที่เพิ่มพิเศษจากบริการเทเลลิทซ์เดิม คือ บริการสื่อสารข้อมูลผ่านชุมสายเทเลลิทซ์ (Super Telex Service) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการสามารถนำเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก หรือขนาดใหญ่ตลอดจนอุปกรณ์ PABX มาเชื่อมโยงกับข่ายสายบริการเทเลลิทซ์ เพื่อใช้แทนเครื่องเทเลลิทซ์ธรรมดาสำหรับติดต่อส่งข้อความและข้อมูล

3.3 บริการให้เช่าวงจรถือเลข (Leased Telegraph Circuits Services) คือ บริการที่จัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานและธุรกิจต่าง ๆ ให้

มีโอกาสเข้าใช้วงจรโทรเลขและเครื่องโทรพิมพ์เพื่อใช้ในการติดต่อรับ-ส่งข่าวสารภายในประเทศ และระหว่างประเทศ

3.4 บริการสื่อสารข้อมูลทางโทรศัพท์ระหว่างประเทศ (International Datal Service) เป็นการให้บริการติดต่อสื่อสารข้อมูลระหว่างประเทศโดยผ่านทางเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือโทรภาพ หรือโทรสาร จากที่สำนักงานของผู้ใช้บริการถึงสำนักงานที่ติดต่อด้วยในต่างประเทศ โดยเชื่อมเข้ากับเครื่องและอุปกรณ์สื่อสารข้อมูลของการสื่อสารแห่งประเทศไทยผ่านทางชุมสายโทรศัพท์ระหว่างประเทศ

3.5 บริการติดต่อศูนย์รวบรวมข้อมูลและศูนย์ประมวลผลระหว่างประเทศ (IDAR: INTERNATIONAL DATABASE ACCESS AND REMOTE COMPUTING SERVICE) ข้อมูลทางการเงิน การธนาคาร การเกษตร วิศวกรรม วิทยาศาสตร์ การแพทย์และอื่น ๆ เหล่านี้ นับเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับกิจการต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนทั่วไปที่จะใช้ในการวางแผนทางการเงิน การคาดการณ์ทางธุรกิจ การงบประมาณ การออกแบบทางวิศวกรรมและการวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้สามารถติดต่อรับหรือสอบถามข้อมูลดังกล่าวจากศูนย์หรือคลังข้อมูล หรือศูนย์ประมวลผลในต่างประเทศได้ โดยผู้ให้บริการนี้ต้องติดต่อและตกลงกับศูนย์รวบรวมข้อมูล หรือประมวลผลในต่างประเทศเกี่ยวกับรายละเอียดในการรับหรือสืบค้นข้อมูลก่อนแล้วการสื่อสารแห่งประเทศไทยจะเป็นผู้จัดหาเครื่องอุปกรณ์สื่อสารข้อมูล (Data Terminal) และอุปกรณ์เปลี่ยนสัญญาณเสียง/ข้อมูล (Data Modem) ตลอดจนวงจรติดต่อเชื่อมโยงระหว่างการสื่อสารแห่งประเทศไทยกับ สำนักงานของผู้ใช้บริการ

3.6 บริการโทรสารสาธารณะ (Bureaufax Service) เป็นบริการรับ-ส่งเอกสาร ซึ่งอยู่ในลักษณะรูปแบบต่าง ๆ เช่น สัญญาลักษณ์ แผนผัง กราฟ และภาพถ่ายเส้น โดยที่ผู้รับด้านปลายทางไม่ว่าจะอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศจะได้รับข่าวสารเหมือนต้นฉบับทุกประการ

นอกจากนี้ การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้เปิดบริการโทรสารผ่านชุมสายโทรศัพท์ทั้งในและระหว่างประเทศ (International Telefax Service : ITS) ขึ้นอีกประเภทหนึ่ง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ธุรกิจเอกชนต่าง ๆ สามารถจะรับส่งข่าวสารกับต่างประเทศด้วยเครื่องโทรสารที่มีอยู่ในสำนักงานสลับกับการพูดโทรศัพท์ระหว่างประเทศได้

3.7 บริการโทรภาพสาธารณะ (Public Phototelegraph Service) เป็นบริการรับ-ส่งภาพถ่ายหรือเอกสารต่าง ๆ ทั้งภายในและระหว่างประเทศ โดยบริการรับส่งภาพถ่าย หรือเอกสารต่าง ๆ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สำหรับผู้ใช้บริการทั่วไป (commercial) และให้บริการพิเศษสำหรับนักข่าวที่มีการรับส่งภาพจำนวนมาก หรือต้องรับส่งประจำทุกวัน

3.8 บริการถ่ายทอดโทรทัศน์ระหว่างประเทศทางดาวเทียม (International Television Service via satellite) เป็นบริการที่สถานีโทรทัศน์ทำการเข้าช่องดาวเทียม เพื่อถ่ายทอดรายการ ทีวี หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในส่วนต่าง ๆ ของโลก ให้ประชาชนทั่ว ๆ ไปสามารถรับชมทางเครื่องรับโทรทัศน์ได้

3.9 บริการวิทยุโทรศัพท์ในประเทศ (Radio Telephone Service) ในท้องถิ่นห่างไกลบางแห่งที่ต้องการใช้บริการโทรศัพท์ แต่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยยังไม่สามารถจัดให้บริการได้ การสื่อสารแห่งประเทศไทยจึงจำเป็นต้องรับภาระหน้าที่ในการจัดให้มีบริการวิทยุโทรศัพท์ในประเทศขึ้นตามความจำเป็นและเหมาะสม บริการวิทยุโทรศัพท์ในประเทศนี้ เป็นการพูดวิทยุโทรศัพท์ผ่านข่ายสถานีวิทยุคมนาคม และสถานีวิทยุบริการของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

3.10 บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ (International Telephone Service) บริการนี้มี 2 ประเภท ประเภทแรก ผู้ใช้บริการต้องเรียกผ่านพนักงานสลับสาย ประเภทที่สองเป็นบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศระบบอัตโนมัติผ่านชุมสายโทรศัพท์ระหว่างประเทศระบบ SPC บริการประเภทที่สองนี้ได้รับความนิยมอย่างสูงมากจากผู้ใช้บริการ เพราะสามารถโทรศัพท์โดยตรงไม่ต้องเรียกผ่านพนักงานสลับสาย และไม่ต้องมาจดทะเบียนผู้ใช้โทรศัพท์ระหว่างประเทศด้วย

3.11 บริการให้เช่าวงจรเสียง (Voice Grade Leased Circuit Service) การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้อำนวยความสะดวกในการให้บริการให้เช่าวงจรเสียงและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการรับ-ส่งเสียงสลับข้อมูล โดยผ่านวงจรเสียงทั้งภายในและระหว่างประเทศ บริการนี้สามารถรับ-ส่งได้ทั้งเสียง ข้อมูล โทรเลข โทรภาพ หรือโทรสาร ดังนั้นจึงเหมาะสมเป็นอย่างมากสำหรับหน่วยงาน หรือธุรกิจต่าง ๆ เช่น บริษัท ธนาคารหรือสายการบิน ซึ่งจำเป็นต้องติดต่อกับสาขาหรือตัวแทนประจำตลอด 24 ชั่วโมง

3.12 บริการถ่ายทอดเสียง (Program Transmission Service) การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้ให้บริการถ่ายทอดสัญญาณเสียง โดยผ่านวงจรโทรศัพท์ ระหว่างประเทศ เพื่อการรายงานข่าวเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา เหตุการณ์ งานพิธีสำคัญ ของบุคคลต่าง ๆ หรือการประสานงานทางเทคนิค และใช้ควบคู่กับถ่ายทอดโทรทัศน์ระหว่าง ประเทศทางดาวเทียม

3.13 บริการวิทยุติดต่อเรือเดินทะเล (Maritime Mobile Radio Service) การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้เปิดให้บริการวิทยุติดต่อเรือเดินทะเล เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการติดต่อส่งข่าวสารระหว่างฝั่งกับเรือเดินทะเล หรือ เรือไทยและเรือต่างประเทศทั้งในน่านน้ำไทย และนอคน่านน้ำไทย โดยทางวิทยุโทรศัพท์ และวิทยุโทรเลข

3.14 บริการวิทยุ (Radio Service) การสื่อสารแห่งประเทศไทยมีบริการวิทยุแบบต่าง ๆ ดังนี้

ก. วิทยุโทรศัพท์ระบบธรรมดา (manual Mobile Radio Telephone) เป็นเครื่องรับ-ส่งวิทยุระบบ VHF/FM เหมาะสำหรับนักธุรกิจ พ่อค้า ประชาชน และหน่วยราชการใช้ในการติดต่อข่าวสาร สิ่งงานหรือประสานงาน สามารถ ติดตั้งได้ทั้งในยานพาหนะและอาคารบ้านเรือน นอกจากนี้ยังสามารถติดต่อผ่านโทรศัพท์ ทางไกลขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้ด้วย

ข. วิทยุโทรศัพท์ระบบอัตโนมัติ (Automatic Mobile Radio Telephone) เป็นเครื่องรับ-ส่งวิทยุระบบ UHF/FM ใช้สำหรับติดในรถยนต์หรือ สำนักงาน เหมาะสำหรับนักบริหารและนักธุรกิจ มีลักษณะการทำงานเหมือนกับโทรศัพท์ ตามบ้าน คือมีหมายเลขประจำเครื่องและสามารถเรียกติดต่อกับผู้อื่นได้

ค. วิทยุโทรศัพท์คลื่นสั้น (Short-Wave Radio Telephone) เป็นเครื่องรับส่งวิทยุระบบ HF/SSB มีรัศมีทำการได้ทั่วประเทศเหมาะสำหรับผู้ดำเนิน กิจการรับเหมาก่อสร้างรายใหญ่ สามารถติดต่อประสานงานและสิ่งงานระหว่างสำนักงาน ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร กับหน่วยงานย่อยที่อยู่ในส่วนภูมิภาค หรือระหว่างหน่วยงานย่อย ด้วยกันได้

ง. วิทยุติดตามตัว (Radio Paging) เป็นเครื่องวิทยุขนาดเล็ก ใช้พกติดตัวไปได้ทุกสถานที่ เหมาะสำหรับผู้ที่ออกติดต่องานภายนอกสำนักงานตลอดเวลา หรือนักธุรกิจที่เป็นเจ้าของกิจการหลายอย่าง จำเป็นที่จะได้รับการติดต่อเมื่อออกนอก

สำนักงาน เช่น นักธุรกิจ แพทย์ ช่างก่อสร้าง นักจัดสรรที่ดิน ตัวแทนบริษัทประกันชีวิตและประกันภัย นักกฎหมาย ช่างเทคนิค สื่อมวลชน นักจัดรายการวิทยุ-โทรทัศน์ เป็นต้น

จ. วิทยุคมนาคมเฉพาะกิจ (Private Radio Communication) เป็นเครื่องรับ-ส่งวิทยุแบบมือถือย้ายส่วนบุคคล ติดต่อรับ-ส่งข่าวสารภายในรัศมีที่กำหนด เหมาะสำหรับการติดต่อข่าวสารสั่งงานในบริเวณโรงงาน หรือกิจการขนาดใหญ่

ฉ. บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ (Cellular Radio Communication Service) เป็นเครื่องวิทยุโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ AMPS (Advanced Mobile Phone System) ย่านความถี่ 800 เมกกะเฮิรตซ์ ทำให้การติดต่อสื่อสารชัดเจน มีประสิทธิภาพสูง สามารถรับ-ส่งข่าวในลักษณะของเสียงแล้ว ยังสามารถส่งข้อมูลและภาพโดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องเทเล็กซ์ โทรสาร โทรเลข ทั้งในและระหว่างประเทศ นับเป็นวิทยุคมนาคมระบบใหม่ที่ทันสมัยที่สุดในปัจจุบัน

จากการจำแนกบริการข้างต้น จะเห็นได้ว่า จำนวนบริการที่ต้องรับผิดชอบให้บริการแก่ประชาชนหลายประเภท มีทั้งบริการที่เป็นขั้นพื้นฐานและเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชน ลักษณะของบริการแตกต่างกัน โดยเฉพาะทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งกิจการที่สามารถรองรับการให้บริการดังกล่าว จะต้องมีความใหญ่ ดังกล่าวแล้วข้างต้น การสื่อสารแห่งประเทศไทยมีสินทรัพย์ 5,455 ล้านบาท มีจำนวนพนักงาน 20,497 คน จากผลการดำเนินการที่ผ่านมาการสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็น รัฐวิสาหกิจที่มีสถานะทางด้านการเงินดี มีกำไรทุกปี สามารถนำเงินส่งรัฐอย่างน้อยปีละ 35 เปอร์เซ็นต์ ตามอัตราที่รัฐกำหนด

แม้การสื่อสารแห่งประเทศไทยจะเป็นรัฐวิสาหกิจที่ไม่ประสบภาวะขาดทุน และที่สำคัญการสื่อสารแห่งประเทศไทยสามารถเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐเลย แต่สถานะดังกล่าวทั้งตัวกำไรและรายได้ที่สามารถเลี้ยงตัวเอง ก็ไม่ได้ชี้ว่า การสื่อสารแห่งประเทศไทยดำเนินการมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากข้อความที่เขียนตามหน้าหนังสือพิมพ์ ที่มีมีการเขียนถึงบริการของการสื่อสารแห่งประเทศไทยในเรื่องคุณภาพของการให้บริการทางด้านความล่าช้า คุณภาพของบริการไม่แน่นอน บางบริการมีการคิดราคาที่สูงขึ้นข้างแพง ที่สำคัญประชาชนผู้ใช้บริการต้องอยู่ในภาวะจำยอมใช้บริการของการสื่อสารแห่งประเทศไทย สร้างความไม่พอใจแก่ผู้ใช้บริการ

การศึกษาตั้งแต่บทที่ 3-7 จะทำการศึกษาว่า บริการของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

ไทยนี้ รัฐหรือการสื่อสารแห่งประเทศไทยสมควรดำเนินการหรือไม่ และถ้าผลการศึกษาสรุปได้ว่า การสื่อสารแห่งประเทศไทยไม่ควรดำเนินการ แต่ให้เอกชนดำเนินการแทนนั้น เอกชนควรดำเนินการในรูปแบบใด และรูปแบบนั้นมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ รัฐหรือการสื่อสารแห่งประเทศไทย และพนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทยอย่างไรบ้าง